

Vihdin kunnan liittyminen Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen (JETS)

Tekninen lautakunta 17.09.2025 § 19
338/00.04.01/2025

Vihdin kunnan liittyminen Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen (JETS). Sopimusosapuolet: Julkisen alan energiatehokkuussopimuksen (JETS) osapuolina ovat Työ- ja elinkeinoministeriö, Energiavirasto, Suomen Kuntaliitto ry ja Maakuntien tilakeskus Oy. JETS sopimuksessa Liittyjällä tarkoitetaan sopimukseen liittyvää julkista toimijaa, joka voi olla esimerkiksi valtion virasto tai liikelaitos, kunta, kaupunki, kuntayhtymä tai hyvinvointialue.

Lähtökohta ja perusteet: 9.9.2019 Vihdin kunnanvaltuusto päätti, että Vihdin kunta liittyy Kuntien energiatehokkuussopimukseen kaavoitus ja teknisen lautakunnan esityksen mukaisesti sopimuskaudelle 2017–2025 sisältäen kaksi sopimusjaksoa.

Nykyinen Kunta-alan energiatehokkuussopimus (KETS) päättyy vuoden 2025 lopulla. Kesäkuusta 2024 lähtien käytyjen neuvottelujen tuloksena on saatu aikaan koko julkisen sektorin kattava Julkisen alan energiatehokkuussopimus (JETS). JETS jatkuu välittömästi KETS-kauden päättymisen jälkeen aina vuoteen 2035 saakka.

JETS sopimuskausi 2026–2035 kattaa kaksi jaksoa: Sopimusjakso 2026–2030 (5 vuotta) ja sopimusjakso 2031–2035 (5 vuotta), yhteensä 10 vuotta.

Energiatehokkuussopimukset ovat keskeisessä asemassa energiatehokkuusdirektiivin ((EU) 2023/1791) 8 artiklan toimeenpanossa ja sen kansallisesti sitovan loppuenergian energiansäästövelvoitteen saavuttamisessa. Energiatehokkuussopimustoiminta tukee myös energiatehokkuus ensin -periaatteen sekä useiden muiden energiatehokkuusdirektiivissä asetettujen kansallisten velvoitteiden toimeenpanoa.

Julkisen alan energiatehokkuussopimustoiminta tukee useiden energiatehokkuusdirektiivissä (EED) asetettujen velvoitteiden toimeenpanoa, koskien mm. julkisen sektorin johtoasemaa energiatehokkuudessa ja rakennusten energiatehokkuutta (5 ja 6 artiklat), julkisten hankintojen energiatehokkuutta (7 artikla), energiakatselmuksia (11 artikla), neuvontaa ja viestintää (22 ja 24 artikla), kuntien lämmityksen ja jäähdytyksen arviointia ja suunnittelua (825 artikla) sekä energiapalveluiden käyttöä (29 artikla).

Tavoitteena on saada suurin osa julkisen alan toimijoiden omasta ja niiden hallinnassa olevasta energiakäytöstä energiatehokkuussopimustoiminnan piiriin. Asukasluvulla mitattuna kuntien kattavuustavoite on 31.12.2026 vähintään 55 % ja 31.12.2027 mennessä vähintään 75 %. Sopimus tukee olennaisesti myös muuta julkisella alalla tehtävää energiatehokkuus- ja ilmastotyötä.

Liittyjän velvoitteet: Liittyjä sitoutuu sisällyttämään energiatehokkuuden jatkuvan parantamisen osaksi toimintasuunnitelmia tai käytössä olevia/käyttöön otettavia johtamisjärjestelmiä. Liittyjä sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen, kun se on teknisesti sekä terveys- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen taloudellista ja mahdollista:

- Sopimuksen mukaisen toiminnan organisointi (osaksi liittyjän toimintaa ja johtamisjärjestelmiä)
- Toimintasuunnitelma (esittää toiminnan organisoinnin liittämisen strategiaan, energia- ja ilmasto-ohjelmaan ja käytössä oleviin johtamis- tai laatujohtamisjärjestelmiin)
- Energiasäästötoimien tunnistaminen ja toteuttaminen
- Kulutusseuranta ja sen hyödyntäminen
- Liittyjän kiinteistönhoito ja ylläpito
- Energiatehokkuus suunnittelun ohjauksessa
- Energiatehokkuus julkisissa hankinnoissa
- Rahoitusmenettelyiden käyttö investointien toteutuksessa
- Henkilöstön koulutus- ja tiedotustoiminta
- Perusparannuspassi
- Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen
- Sopimuksen mukainen toiminnan raportointi (edellisen vuoden energiankäyttö, energiasäästötoimenpiteet, säästövaikutukset ja muut edellä kuvatut toimenpiteet)

Liittyjän tavoitteet: Liittyvä julkisen alan toimija asettaa liittyessään ohjeellisen energiamääräisen (MWh) tehostamistavoitteen kaudelle 2026–2035, joka vastaa 10 % liittyjän vuotuisesta energiankäytöstä ja välitavoitteen vuodelle 2030, joka vastaa 6 % liittyjän vuotuisesta energiankäytöstä. Tavoite lasketaan liittymishetkellä käytössä olevasta, normaalia toimintaa edustavan kalenterivuoden, energiankäytöstä. Tavoitteen saavuttamista seurataan sopimuskaudella raportoitujen toimenpiteiden säästövaikutuksen kautta. Tavoitevuosina 2030 ja 2035 liittyjän energiankäytön ei edellytetä olevan sopimukseen liittymistilannetta alempi. Jokainen energiatehokkuussopimukseen liittyvä toimija toteuttaa toimia omista lähtökohdistaan ja sitoutuu tekemään parhaansa tavoitteen saavuttamiseksi. Jos liittyjä ei saavuta tavoitettaan, siitä ei seuraa sanktiota.

Syitä liittyä:

- Valtio tukee tapauskohtaisesti uuteen teknologiaan perustuvia energiatehokkuusinvestointeja. Sopimukseen liittyneille voidaan tietyin edellytyksin myöntää korkeampaa valtion harkinnanvaraista tukea energiatehokkuutta edistäviin investointeihin. Energiatehokkuussopimukseen liittyneiden kuntasektorin, mikroyritysten ja pk-yritysten Motiva-mallisiin energiakatselmuksiin voidaan myöntää korotettua energiatukea.
- Fiksu ja tehokas energiankäyttö on hyödyllinen toimintatapa, joka kannattaa taloudellisesti. Pienemmät energiakulut parantavat toiminnan kannattavuutta ja näkyvät tuloksessa. Jokainen tehokkaalla energiankäytöllä säästetty euro jää tuloksessa viivan alle.

- Tehokas energiankäyttö edistää osaltaan kulutusjoustoja ja sitä kautta se auttaa energiajärjestelmätasolla energiankulutuksen ja tuotannon tasapainon ylläpitämistä kustannustehokkaasti.
- Sopimus on joustava ja mielekäs keino toteuttaa energiatehokkuustoimia ja -investointeja omaan tahtiin tarvelähtöisesti, pakottavan lainsäädännön sijaan.

Valmistelija	Janne Kilpiö janne.kilpio(at)vihti.fi , p. 044 767 4461
Esittelijä	Tekninen johtaja Ville Könönen
Ehdotus	Tekninen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle että se esittäisi kunnanvaltuustolle Vihdin kunnan liittymistä Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen.
Päätös	Tekninen lautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle että se esittäisi kunnanvaltuustolle Vihdin kunnan liittymistä Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen.
Tiedoksi	